

РЕЦЕНЗІЇ

Р. А. Калюжний,
доктор юридичних наук,
професор

І. М. Сопілко,
кандидат юридичних наук,
доцент

ЧЕРГОВА НОВЕЛА У ГАЛУЗІ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА

В епоху глобалізації порівняльне правознавство набуває ще більшого значення. Воно допомагає побачити особливості становлення і розвитку окремих національних правових систем і груп таких систем, в основі яких лежать загальні історичні корені і принципи.

Розвиток правової системи окремої держави на засадах лише національних традицій у сучасному світі неможливий. Сама роль національного елементу у праві принципово змінилася: це насамперед не унікальний традиційний характер права, а особливі пріоритети при виборі правових моделей, що вже існують і апробовані у правових системах країн світу. Здійснення ефективних політичних та правових реформ неможливе на основі лише національного досвіду. Отже, відмовитися від порівняльного пізнання зарубіжної правової практики неможливо.

Останнім часом почали активно з'являтися нові доробки у сфері порівняльного правознавства: монографії, підручники і наукові посібники. Побачив світ науковий журнал «Порівняльне правознавство». Зокрема, слід також відзначити увагою вихід підручника з порівняльного правознавства, підготовленого авторським колективом Національного університету «Юридичної академії України імені Ярослава Мудрого». Проте, навчальний посібник «Правові системи сучасності», представлений науковцями київської школи, становить системний виклад питань аналізу національної правової системи, порівняльного правознавства в цілому і порівняльних аспектів правових систем зокрема. Це водночас наукова і навчальна праця, яка виконує подвійну функцію: висвітлює компаративні здобутки

відомих у галузі загальної теорії держави і права фахівців (Н.М. Оніщенко, О.В. Зайчук, Н.М. Пархоменко, О.Д. Тихомиров та інших) та дозволяє наблизитися до високого рівня інтерпретації сутності та взаємодії окремих правових явищ, що функціонують в межах правових систем різного типу.

Привертає увагу структура змісту навчального посібника, що складається із трьох розділів, якими охоплюються проблематика національної правової системи в контексті її різноаспектного осмислення, розкриваються питання предмету і методології порівняльного правознавства, а також висвітлюють питання практико-прикладного характеру з акцентом на такі важливі явища як умови інтеграції, трансформації права, особливості функціонування правових систем релігійного, традиційного права тощо. Автори посібника, намагаючись надихнути його зміст ідеями прагматизму, при викладі деяких підрозділів взяли за основу діяльнісний підхід, що дозволило їм досягти певної методологічної специфіки на відміну від інших навчальних та наукових видань.

Цікавими в пізнавально-науковому плані є також підрозділи, в яких здійснено порівняльний аналіз правових систем України і Білорусі (стор. 224–254), охарактеризовано завдання та функції сучасного стану розвитку правової системи, що надає посібнику ще більшої прикладної інформативності.

Зміст посібника містить у своїй структурі не тільки прикладні питання, але й такі, що мають загально-теоретичне та методологічне значення для порівняльного правознавства, а також елементи наукової дискусії. Привертає увагу наявність підрозділу, в якому читачеві пропо-

нуються дискусійні питання навчального курсу (с. 427–435), дозволяючи вникнути у зміст найбільш складних та фундаментальних категорій порівняльного правознавства.

Посібник, з точки зору вимог кредитно-модульної системи, містить текстові завдання, що дозволяє студентам та слухачам перевірити сталість та рівень своїх знань, спрямувати навчальний процес на вирішення складних пізнавальних завдань.

Отже, запропонований авторським колективом, навчальний посібник є суттєвим внеском як для юридичної науки, так і для юридичної освіти, оскільки в підручнику поєднані освітянські та наукові аспекти.

Робота написана доступною мовою, легко читається і сприймається. Вона буде корисною студентам-магістрам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться поглибленим вивченням правових систем сучасності.